

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΗΝΕΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1998 ΕΤΟΣ ΜΗ' - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 890 - ΤΙΜΗ 100 ΔΡΧ. - Τ.Κ. 106 82 ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32 - ΑΘΗΝΑΙ

ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ 1998

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος.

Τίμιον πρεσβυτέριον. Ὅσιωτάτη χορεία τῶν μοναχῶν.

Ἐντιμότατοι Ἐκπρόσωποι τῆς Πολιτείας καὶ Ἀρχοντες τῆς πόλεως.

Λαε τοῦ Κυρίου περιούσιε.

Μεγάλη καὶ θαυμασὴ ἡ παροῦσα ἑορτὴ, ἐπέτειος ἐξαισίου γεγονότος καὶ μεγάλης εὐεργεσίας καὶ δωρεάς παρὰ Θεοῦ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Θεϊκὴ συγκατάβασις ἡ ὑπόθεσίς μας πρὸς ἀναβίβασιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα καὶ τὴν προποτικὴν τιμὴν.

Θεοῦ φανέρωσις ἐπὶ γῆς εἰς ἀποκάλυψιν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ἀνάκλησιν τοῦ Θεοῦ δημιουργήματος ἀπὸ τῆς πλάνης τῆς εἰδωλολατρείας εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθοῦς Θεότητος.

Ἐν ἄλλαις λέξεσι Θεοφάνεια καὶ φωτισμός διὰ τὴν περαιτέρω φωτεινὴν πορείαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς.

Θά ἡδυνάμεθα νὰ εἰπώμεν μετὰ τοῦ Παύλου:

«Ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον. Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ».

Θεοφάνεια!! Κατ' ἐξοχὴν ἑορτὴ καθιερωθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς βᾶσις καὶ θεμέλιον τῆς ἀληθοῦς πίστεως καὶ περιβληθεῖσα ὑπὸ ἐξαιρέτου τιμῆς καὶ λαμπροῦ ἑορτασμοῦ.

Δύο εἶναι τὰ θαυμαστά γεγονότα τῆς ἑορτῆς.

Ἡ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἀποκάλυψις τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀνάπλασις τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ὕμνολογεῖ ἡ Ἐκκλησία: «Ἀδάμ τὸν φθαρέντα ἀναπλάπει ρεῖθροις τοῦ Ἰορδάνου ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων Κύριος».

Ἑορτάζομεν δέ, σήμερον Θεοφάνεια κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα αὐτῆς καὶ ὄχι κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ὡς ὁ Παῦλος ὀρίζει, καθομολογοῦντες, ὅτι, «Σήμερον τῶν ὑδάτων ἀγιάζεται ἡ φύσις» καὶ σήμερον ἡ ἱερά καὶ μεγαλόφωνος τῶν ὀρθοδόξων πανήγυρις ἀγάλλεται.

Τό σήμερον, δέν ἔχει τήν ἔννοιαν τοῦ χρόνου ἀλλά τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τήν παράδοσιν, ἡ ὁποία εἶναι ὁ κρίκος τῆς ἐνόπτης διὰ τοῦ ταυτοχρόνου συνεορτασμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν, πού σημαίνει τάξιν καί ὁμοιομορφίαν.

Τάξιν ἐθέσπισεν ὁ Θεός εἰς τήν θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν τῶν οὐρανῶν, χάριν τῆς ὁποίας οὐδόλως ἐφείσθη τοῦ ἀποστατήσαντος ἀγγελικοῦ τάγματος. Τάξιν ἐπιζητεῖ ὁ Θεός εἰς τήν στρατευομένην ἐπὶ τῆς γῆς Ἐκκλησίαν Του μέ ὄρους καί νόμους, τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος ἐθέσπισε διὰ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καί περιετείχισε διὰ τῶν ἁγίων Οἰκουμενικῶν καί τοπικῶν Συνόδων.

Εἰς τὰ πλαίσια αὐτῶν τῶν ὁρῶν ἐορτάζομεν σήμερον Θεοφάνεια πειθόμενοι Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.

Διό καί σήμερον ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία, ἐνῶ πρό πινῶν ἡμερῶν ἐώρτασαν οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὰς ἀνθρωπίνους ἐπινοήσεις.

Ἵσως ἡ κριτική τῶν λόγων μου χαρακτηρίσῃ ἀναχρονιστικόν τό πρᾶγμα, ἀλλ' ὁ Χριστός χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τοὺς αἰῶνας ὁμοίως καί ἡ Ἐκκλησία Του ἡ αὐτή εἰς γενεάν καί γενεάν.

Καινοτομίας καί ἐκουγχρονισμούς εἰς τήν Ἐκκλησίαν ἀπορρίπτομεν ὡς πάντῃ ξένα πρὸς τό πνεῦμα τῆς ὁλοκληρωμένης πίστεως, δεδομένου ὅτι κάθε καινοτομία καί ἀλλαγὴ κατελέγχουν ὡς ἐλλειπὴ τήν κεκηρυγμένην ὀρθόδοξον πίστιν.

Τήν βλάβημον αὐτὴν ἀποψιν καταδικάζομεν καί ἀποπύομεν ὡς αἰτίαν τῶν αἰρέσεων καί ἐξαιρέτως τοῦ παρεισφρύσαντος ἐπαράτου οἰκουμενισμοῦ ὅστις μαστίζει δεινῶς ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τήν λεγομένην «ὀρθόδοξον» Ἐκκλησίαν παρεκτός μικρῶν ἐξαιρέσεων.

Αἱ Ἀποστολικά καί Πατερικά Σύνοδοι αἵτινες ἐθέσπισαν ἱερούς Κανόνας καί ἡ σύνοψις τῶν εἰς βιβλίον πού ἔλαβε τήν πρέπουσαν ὀνομασίαν «Πηδάλιον» εἶναι θεόπνευστοι διότι τό Πανάγιον Πνεῦμα ἦτο συμπάρεδρον εἰς ταύτας.

Τιμόνι, λοιπόν, τῆς Ἐκκλησίας οἱ Ἱεροὶ Κανόνες. Ὅσων δέ ἀξίαν ἔχει τό τιμόνι εἰς κάθε μηχανοκινούμενον, ἄλλην τόσων ἔχουν καί οἱ Κανόνες διὰ τήν Ἐκκλησίαν.

Πόσον δυστύχημα διὰ τήν ἐποχὴν μας, ὅταν ἀκούγεται ἀπὸ τήν κορυφὴν τῆς Ἐκκλησίας τό ἀντί-

Ὁ Μακαριώτατος κ. Χρυσόστομος ἐπὶ τῆς ἐξέδρας συμπαραστατούμενος ὑπὸ μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου κατὰ τόν Μέγα Ἀγιασμόν.

χριστον κήρυγμα, ὅτι οἱ Ἱεροὶ Κανόνες εἶναι τὸ τεῖχος τοῦ αἵσχους διότι χωρίζουν τοὺς λαούς, χωρίζουν δηλαδή τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος καὶ δὲν συνηγοροῦν ὑπὲρ ἑνὸς παράφρονος συνονθυλεύματος χάβρας ὁμολογιῶν, γέννημα τοῦ αἵετοιο ἐχθροῦ τῆς ἀληθείας διαβόλου.

Εἶναι διὰ τοῦτο εὐκολοαντίληπτον διατὶ σήμερον ἡ Κραπικὴ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει μυστήρια τῶν παπικῶν καὶ ἐνοῦται μετὰ τῶν αἵρετικῶν ἀνικαληκιδονίων μετὰ τὸ δόλωμα τῆς δῆθεν ἀγάπης, ἡ ὁποία δὲν ὠφελεῖ πάνποτε.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ λόγος σήμερον ἀνήκει εἰς τὸ μέγα καὶ πρῶτον τῆς πίστεως μυστήριον τὸ θεῖον βάπτισμα εἰς ἀναγέννησιν καὶ υἰοθεσίαν τῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ Θεοῦ, γεγονός πού ἐπευλογήθη τὸ πρῶτον εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ τοῦ βαπτισθέντος Χριστοῦ, λέγομεν εἰς αὐτό:

Τοῦτο τὸ οὐράνιον δῶρημα, ἀπαραίτητον διὰ τὴν εἰσοδὸν μας εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν πρὸς μεγάλην μας λύπην ἀνικατεστάθη μετὰ τὸ ράντισμα κατὰ τὰ παπικά πρότυπα, ὥστε οἱ θεωρούμενοι βεβαπτισμένοι νὰ εἶναι κατ' οὐσίαν ἀβάπτιστοι, δεδομένου ὅτι μόνον τὸ ἄκρον τῶν ποδῶν βαπτίζει ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν κολυμβήθραν.

Πλέον τούτου, εἰς τὰς ἡμέρας μας χειροτέρα συμφορὰ ἐπέπρωτο νὰ πλήξη καὶ τὸ βασικόν μυστήριον τοῦ σφραγίσματος ὡς δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δηλαδή τοῦ θείου χρίσματος μετὰ τὸ βάπτισμα.

Τὸ γεγονός, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐνεργεῖται τὸ μυστήριον τῆς ἀνομίας εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας διότι τὰ πάντα συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς ὅτι εὕρισκόμεθα εἰς τὴν προδρομικὴν ἐποχὴν τοῦ ἀντιχρίστου.

Τὸ ἠλεκτρονικὸν φακέλλωμα πού μεταβάλλει τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀριθμὸν, ὁ ἐπεκτατισμὸς τοῦ γραμμικοῦ συστήματος εἰς τὰ πάντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὅπερ ἐξηγεῖται χάραγμα τοῦ ἀντιχρίστου κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ἐπεκτείνεται μέχρι τῶν ἀνθρώπων τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα συσχετίζεται εἰς τὰς ὑπὸ ἑκδοσιν ἠλεκτρονικὰς ταυτότητας καὶ κάρτας μετὰ τοῦ δυσωνύμου ἀριθμοῦ 666 καὶ γενικῶς πάντα τὰ ἐπὶ μέρους τῆς συνθήκης Σένγκεν μαρτυροῦν, ὡς ἐλέχθη, συμφορὰν ἡ ὁποία ἐκοπᾶ εἰς τὰς ἡμέρας μας.

Ἡ πομπὴ κατευθυνομένη πρὸς τὴν θάλασσαν μετὰ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβ. Ἀχαΐας κ. Καλλίνικον εἰς τὸ μέσον, ἐκ δεξιῶν τοῦ οἱ Σεβ. Ἀχαρνῶν κ. Ἀθανάσιος, Εὐβοίας κ. Ἰουστίνος καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ οἱ Σεβ. Οἰνός κ. Ματθαῖος, Χίου κ. Στέφανος.

Ὁ προμνησθεὶς κωδικὸς ἀριθμὸς 666 εἶναι τὸ σφράγισμα τοῦ ἀντιχρίστου, τὸν ὁποῖον δεχόμενος ὁ ἄνθρωπος δέχεται τὴν ἀπάλειψιν τῆς θείας σφραγίδος τοῦ Βαπτίσματος καὶ ἄρνησιν τοῦ Χριστοῦ.

Μεγάλῃ μάστιγι τῆς ἐποχῆς μας, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἡγεσία τῆς Κρατικῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξε προκλητικὰ νωχελὴς καὶ ἀδιάφορος εἰς τὴν εὐαισθησίαν τοῦ θρησκευομένου λαοῦ.

Ἦδύνατο νὰ ἐπιβληθῇ αὕτη, ὅπως ἐνῆργησε δραστηρίως καὶ κατὰ τὸ παρελθόν πρὸς διάσωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Πλὴν ὅμως, ἐκώφευσε εἰς τὸ τόσο σοβαρὸν θέμα.

Ἡμεῖς, ἡ Ἐκκλησία τῶν σεπτῶν παραδόσεων γρηγοροῦντες ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς φιλιότητος ὀρθοδοξίας καὶ βλέποντες τὸν γενικὸν ὄλισθον τῆς ἐποχῆς μας, διασαλπίζομεν τὸ σύνθημα. Ἐπιστροφή ὀπίσω εἰς τοὺς Πατέρας, εἰς τὴν ἁγίαν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὰ πατρογονικά ἦθη καὶ ἔθιμα διὰ νὰ τύχωμεν ἐλέους καὶ τῆς θείας συγγνώμης, διότι ἐκ τῆς κραταιᾶς χειρὸς τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς θά δυνηθῇ νὰ ἐκφύγῃ. Τὰ ἱερά καὶ ὅσια τῆς φυλῆς μας τοῦ εὐλογημένου λέγομεν ἐλληνικοῦ Ἔθνους καὶ μόνον ταῦτα ἀποτελοῦν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐπιβίωσίν μας καὶ τὴν εὐημερίαν μας.

Ἡ Ἱερά ἡμῶν Σύνοδος εὐαισθητοποιουμένη εἰς τὰς περιβαλλούσας τὸν κόσμον θλίψεις, εὐχεται διαπύρως τὴν θείαν ἐπέμβασιν πρὸς ἄνεσιν καὶ ἀπαλλαγὴν ἡμῶν ἐκ τῶν ἐπαπειλουμένων δεινῶν.

Τὸν δέ νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Θεοῦ 1998 εὐχεται εὐλογημένον παρὰ Κυρίου καὶ τὴν φιλιότην Πατρίδα μας εὐημεροῦσαν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀσφαλείᾳ καὶ ὀρθοδοξίᾳ ἀληθῇ, πρὸς διαιώνισιν τῆς ὑψηλῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολῆς τῆς.

Ἡ δὲ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα εἴθε νὰ ἐπισκιάσῃ ἐπὶ πάντας πρὸς φωτισμὸν καὶ κραταίωσιν ἐπ' ἀγαθῷ.

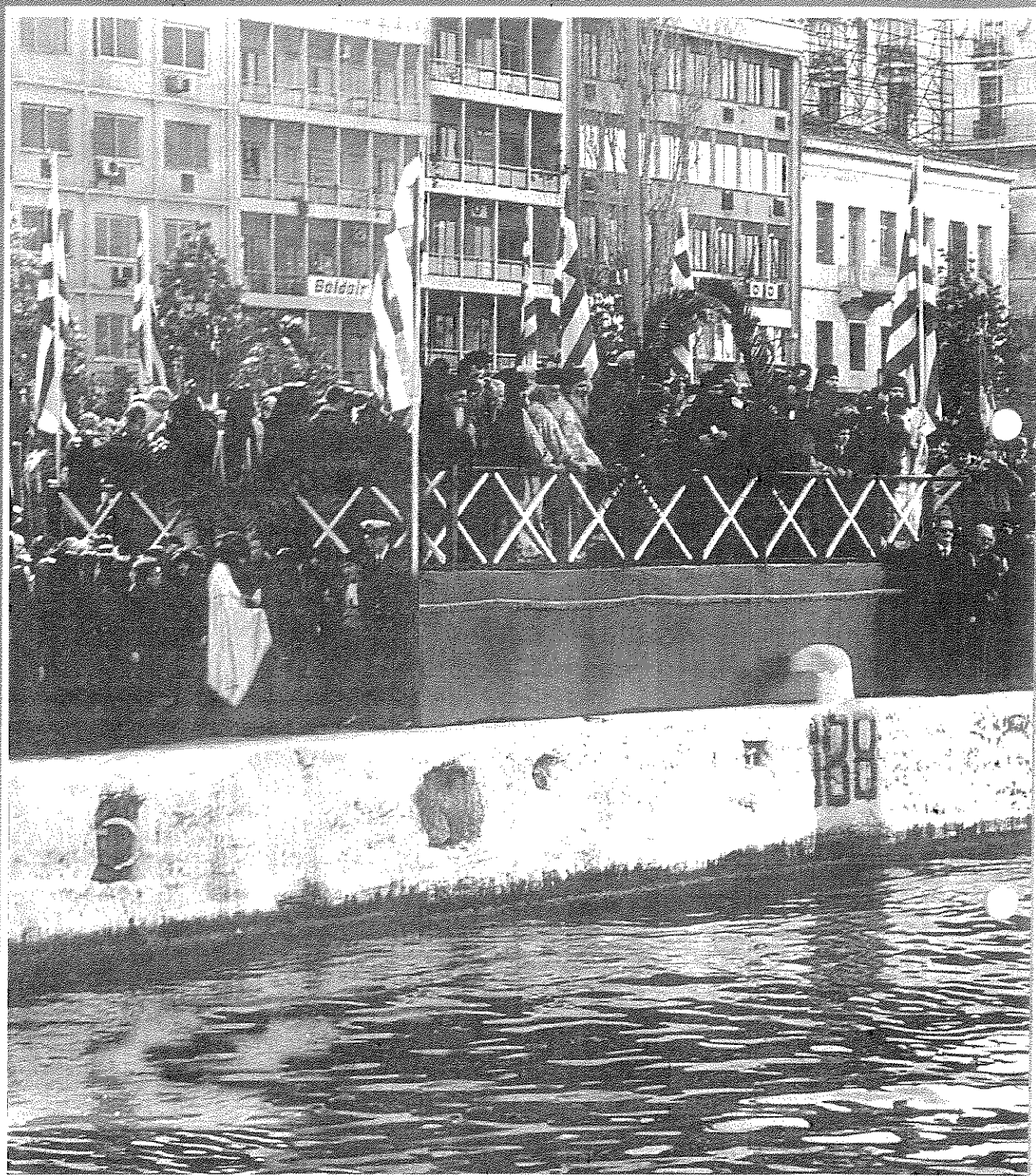
**Οἱ ἀκούραστοι στρατιῶτες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας μας, ἔδωσαν
βροντερό παρόν μετὰ τὴν παρουσίαν τους, στὴν ἐορτὴ τῶν Θεοφανείων
κατὰ τὸ Πάτριον Ἑορτολόγιο.**

«Η Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστική Βυζαντινὴ Χορωδία» ὑπὸ τὴν Δ/νση τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς πρωτοψάλτη καθηγητὴ κ. Μιχαὴλ Μακρῆ, ἡ ὁποία ἀπέδωσε τοὺς ὕμνους τῆς ἐορτῆς.

Τό κλέος τῶν μοναχῶν καὶ μοναζουσῶν, δίδοντας ξεχωριστὴ εἰκόνα στὴν πλαισίωση τῆς Ἱερᾶς πομπῆς.

Κλῆρος καί Ποίμνιο ψάλλουν τό «ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισομένου σου Κύριε...» ἐνῶ πλῆθος περισσότερῶν μουσικῆς μπάντες παíanιζαν χαρμoσύνωc, τὰ καράβια σφύριζαν δίδoνταc τὴν τιμὴν πρὸς τὸν Τίμιον Θάλασσα νέοι γιὰ νά τόν ἀνασύρουν.

Ως επίλογο
 αφήσαμε να
 αναφέρουμε την
 μέγιστη χαρά που γέμισε την
 καρδιά και την ψυχή όλων
 μας, για τό ότι επιτέλους
 αντικρίσαμε την σεπτή
 Ίεραρχία της Εκκλησίας των
 Γνησίων Όρθοδόξων
 Χριστιανών Ελλάδος, υπό τον
 Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο
 Αθηνών και πάσης Ελλάδος
 κ.κ. Χρυσόστομο Β', βάζοντας
 στο περιθώριο τις όποιες
 διαφορές υπήρξαν κατά τό
 παρελθόν, δίδοντας πλέον την
 υπόσχεση ότι όλοι μαζί,
 Κλήρος ένωμένος και Λαός
 ποτέ χωρισμένος, να
 παλέψουμε για τό μεγαλειό της
 Εκκλησίας μας, προς δόξαν
 Θεού.

Τά έθνικά σύμβολα της Ελληνικής
 και Βυζαντινής σημαίας, βασισζόμενα
 από φουσιανελοφόρους ευσταλείς
 νέους προπορευόμενοι της Ίερης
 πομπής.

εν περίξ του χώρου, οι
 ν, ενώ έπεσαν στην

Τό 'Εκκλησιαστικόν πρόβλημα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

Ο ἐκ τῶν Πατέρων Ἅγιος Ἐπιφάνιος ἐπίσκοπος Κύπρου (367) μ.Χ. εἰς τὴν κατὰ τοῦ σχίσματος τῶν Ἀβδιανῶν ὁμιλίαν του λέγει τὰ ἑξῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς συγκλήσεως τῆς ἐν Νικαία Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἣν ἀπέδιδον πνές εἰς τὴν ἐπέτειον τῆς ἐορτῆς τοῦ γενεθλίου τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

«... Οὐ γάρ διὰ τὸ γεννέθλιον ὁ Βασιλεὺς ἐπεμελήσατο ἀλλὰ διὰ τὴν ἑνωσιν τῆς ἐκκλησίας. Ἐν γάρ Πάσχα Χριστὸς βούλεται καὶ τοῦτο λογίζεται μετὰ τῶν μετ' ἀκριβείας ποιούντων μετὰ πάσης τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας τῆς κατὰ πολλοὺς τρόπους τὴν ἐορτὴν. Καὶ εἰς μὲν ἀπὸ Κωνσταντίνου ἐσχίσθη τὸ Πάσχα πιθανόν ἦν τοῖς τοῦτο σκεοφαντοῦσι. Ἐπειδὴ δὲ πρὸ τοῦ Κωνσταντίνου τὰ σχίσματα ἦν καὶ ἦν χλεῦθ Ἑλλήνων λεγόντων καὶ χλευαζόντων τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διαφωνίαν, ἐπὶ Κωνσταντίνου διὰ τῆς τῶν ἐπισκόπων σπουδῆς συνηνώθη μᾶλλον τὸ σχίσμα εἰς μίαν ὁμόνοιαν. Τί οὖν τοῦτου ἔστι προυργιαίτερον καὶ χαριέστατον ἀπὸ γῆς περάτων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀπολλάττειν λαὸν Θεῷ συμφωνῶν τε καὶ ἀγρυπνῶν καὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας ἴσας φέρειν ἐν τε ἀγρυπνίαις καὶ δεήσεσι καὶ ὁμόνοια καὶ λατρεία, νηστεία τε καὶ ξηροφαγία καὶ ἄγνοια καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς κατὰ τὴν πανσεβάσμιον αὐτὴν ἡμέραν ἀγαθαῖς Θεῷ εὐαρεστήσεσι;

6) Ὁ Μακάριος Θεοδώρητος διάσημος τῆς Ἐκκλησίας Πατὴρ, ἀκμάσας τὸν Ε' αἰῶνα καὶ ὀλίγον βραδύτερον Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὁμιλεῖ σαφέστερον περὶ τοῦ ταυτοχρόνου ἀπανταχοῦ ἐορτασμοῦ τῶν ἐορτῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς ἐπιβάλλει τὸ δόγμα τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας τὸ ὁποῖον ἀνέτρεψεν ἡ αὐθαιρεσία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἐν ἐπιστολῇ του πρὸς Ἐμμοσιγένην πάρεδρον ὁ Θεοδώρητος λέγει τὰ ἑξῆς:

«Ἦνίκα τῶν ἀνθρώπων ὁ τῆς ἀγνοίας κατεκέχυτο

ζόφος, οὐ τὰς αὐτὰς ἅπαντες ἐορτὰς ἐπετέλουν ἀλλὰ διηρημένας εἶχον ἀνά πόλεις τὰς πανηγύρεις. Ἐν Ἥλιδι μὲν γάρ Ὀλύμπια ἦν.... Ἐπειδὴ δὲ τὸ νοερόν φῶς τὴν ἀκλὼν ἐκείνην ἐσπέδασε πανταχοῦ γῆς καὶ θαλάσσης, ἡπειρώται καὶ νησιώται κοινῇ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἐπιτελοῦσι τὰς ἐορτὰς καὶ ἐνθα ἂν τις ἀπνηδηῇσαι θελήσῃ, κἂν πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, κἂν πρὸς δυσόμενον, πανταχοῦ τὴν αὐτὴν εὐρήσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐπιτελουμένην πανήγυριν.

Τοῦτο δὴ χάριν καὶ διὰ γραμμάτων ἀλλήλους οἱ γειτονεύοντες προσφθεγγόμεθα τὴν ἐκ τῆς ἐορτῆς ἐγγινόμενην θυμὴν σημαίνοντες.

Τοῦτο κἀγὼ νῦν ποιῶ καὶ τὴν ἐορταστικὴν πρόσρησιν τῇ σῇ μεγαλοπρέπειας προσφέρω ἀνυδώσε δέ καὶ αὐτὴ πάντας τὴν ἴσιν καὶ τιμὴν τὸν νόμον τῆς ἐορτῆς.

7) Αναλυκώτερον ὁμιλεῖ ὁ Μέγας Βασίλειος περὶ τοῦ ἀναγκαίου τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συμφωνίας, ὁμονοίας καὶ εὐταξίας λέγων τὰ ἑξῆς:

«Εἰ γάρ τῶν πρὸς ἐν νεῦμα ἀποβλεπόντων καὶ Βασιλεῖ χρωμένων ἐνὶ ἴδιον εὐταξία μετὰ συμφωνίας· ἄρα διαφωνία πᾶσα καὶ διάστασις σημεῖον ἀναρχίας.

Κατὰ δὴ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ τοιαύτη πρὸς τε τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου καὶ πρὸς ἀλλήλους διαφωνία καὶ ἐν

ἡμῖν εὐρισκομένη κατηγόρημα, ἂν εἴη ἡ ἀναχωρήσεως τοῦ ἀληθινοῦ Βασιλέως κατὰ τὸ : «Μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἂν ἐκ μέσου γένηται» ἡ ἀρνήσεως αὐτοῦ κατὰ τὸ : «Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι Θεός». Οὐ καθάπερ σημεῖον τι ἡ ἐλέγχου ἐπιφέρει τὸ : «Διεφθάρψαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασι... ἵνα μὴ ἡ σχίσματα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη ὑπὸ μιᾶς δηλαδὴ κινούμενα τῆς ἐνοικουσίας ψυχῆς». Τίνος ἔνεκεν οὕτως ὠκονομήθη: Ἐγὼ μὲν οἶμαι ἵνα σώζεται ἡ τοιαύτη ἀκολουθία τε καὶ εὐταξία πολλῶ πλέον παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἣν εἰρηται: Ὑμεῖς δὲ ἔστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους· κρατούσης δηλο-

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀχαρνῶν κ. Ἀθανάσιος.

από τό 1917 μέχρι σήμερα

νότι καί συναπούσης ἕκαστον τῷ ἄλλῳ πρὸς ὁμόνοιαν τῆς μιᾶς καί μόνης ἀληθοῦς κεφαλῆς, ἥτις ἐστὶν ὁ Χριστός Εἶτα αὐτοῦ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, βοδάντος, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο: ἐν πνεύματι Ἁγίῳ συμφωνίαν, ἐπικίνδυνον δέ καὶ ὀλέθριον ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους διαστάσει τὴν πρὸς Θεὸν ἀπήθειαν. Ὁ γὰρ ἀπειθεῖν φησὶ τῷ Υἱῷ οὐ ὧφεται τὴν ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μενεῖ ἐπ' αὐτόν περὶ κρίματος Θεοῦ».

«Καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ' ἵνα ποιῶ τό θέλημα τό ἑμὸν ἀλλὰ τό θέλημα τοῦ πέφαντός με Πατρός» καὶ ὅτι: «ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν· καὶ ἐντολὴν ἔλαβον τί εἴπω καὶ τί λαλήσω» καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Ἁγίου τοῦ διαιρουντος μὲν τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστά Χαρίσματα, ἐνεργοῦντος δέ τὰ πάντα ἐν πᾶσι λαλοῦντος τε ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἀλλὰ ὅσα ἂν ἀκούσῃ παρὰ τοῦ Κυρίου ταῦτα λαλοῦντος.

Πῶς οὐ πολλῶν μᾶλλον ἀνάγκη πᾶσαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ σπουδάδουσαν τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης πληροῦν ἐκεῖνο τό ἐν ταῖς πράξεσιν εἰρημένον, ὅτι τοῦ πλήθους τῶν πιστευόντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία οὐδενός μὲν δηλονότι τό ἴδιον Βούλημα ἱστώντος πάντων δέ κοινὴ ζητούντων ἐν ἐνὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι τό τοῦ ἐνός Κυρίου Ἰ. Χριστοῦ θέλημα τοῦ εἰπόντος: «καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ' ἵνα ποιῶ τό θέλημα τό ἑμὸν ἀλλὰ τό θέλημα τοῦ πέφαντός με Πατρός» πρὸς ὃν φησί: «Οὐ περὶ τούτων δέ ἐρωτῶ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ Λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἐν ὧσιν» ἐν τούτοις καὶ πλέον τοῖς σεσιωπημένοις οὕτως σαφῶς καὶ ἀναντιρρήτως ἀναγκαῖον μὲν πληροφορηθεῖς τὴν παρὰ πάσης ὁμοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία κατὰ τό θέλημα τοῦ Χριστοῦ».

Δέν νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἄλλων μαρτυριῶν καὶ ἐπιχειρημάτων ἵνα ἀποδειχθῇ σέ πόση ὑψηλὴ σημασία ἀποδίδεται ὑπὸ τῶν πατέρων εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας περὶ πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων αὐτὴν ζητημάτων καὶ ὅτι συνεπῶς εἰς οὐδένα Ἀρχηγόν τῆς Ἐκκλησίας ἢ εἰς οὐδεμίαν Ἐκκλησίαν ἦτο καὶ εἶναι ἐπιτετραμένον νά λύῃ κοινὰ τῆς Ἐκκλησίας ζητήματα μονομερῶς καὶ αὐθαιρέτως ἄνευ κοινῆς συμφωνίας πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Καί ἔπρεπε νά παραβλεφθῇ καὶ θαυμασθῇ πᾶσα

ἄλλη πολιτικοκοινωνικὴ ἰδέα χάριν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς, ἡ διάσπασις τῆς ὁποίας ἦτο, εἶναι καὶ θά μείνῃ παράπτωμα θανάσιμον καὶ πρᾶξις ἐγκληματική. Μετὰ τὰ ὅσα διὰ τῶν ἀνωτέρων κειμένων ἀπεδείξαμεν περὶ τῆς ὑπερδογματικῆς σημασίας, ἦν ἐνέχει ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, ἡ διασπασθεῖσα ἐκ τῆς μονομεροῦς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μεταβολῆς τοῦ ἡμερολογίου δέν δύναται βεβαίως οἱ περὶ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν νά ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ μεταβολὴ δέν προσκρούει εἰς κανένα δόγμα καὶ ὅτι ἐπομένως ἡδύνατο ἐλευθέρως νά γίνῃ καὶ ὑπὸ μόνης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Θά ἀπεδεικνύετο μὴ ἔχοντες οὐδέ τὴν ἐλαχίστην ἐκκλησιαστικὴν αἴσθησιν ἐάν διετείνοντο ὅτι μόνον διὰ τὴν ἡμέραν ὅσο τοῦ Πάσχα διέταξαν αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι νά ἐορτάζεται ἀπὸ κοινοῦ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅσο καὶ ἐάν ἰσχυρίζοντο ὅτι μόνον ὁ ἀλλάσσων τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα προσκρούει εἰς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας. Διότι πρέπει νά ἐπαναληφθῇ χιλιάκις καὶ νά τονισθῇ διὰ πάσης δυνατῆς φωνῆς ὅτι ὁ κανὼν διὰ τὴν ταυτόχρονον ἐορτὴν τοῦ Πάσχα εἶναι κανὼν πρωτίστως καὶ κυρίως διὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς τέλεσιν πάσης ἐορτῆς καὶ νηστείας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

Ἐν ἦτο τό ἐνδιαφέρον τῆς ἐκκλησίας, ὅπως ἅπασαι αἱ Ἐκκλησίαι καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ συνεορτάζωσι καὶ συννηστεύουσι τὰς αὐτὰς ἡμέρας. Καὶ τοῦτον τὸν ὕψιστον ΟΡΟΝ τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας ἠθέλησεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ **ἐλευθεριάζοντος** καὶ προτεσταντικοῦ πραξικοπήματος αὐτῆς νά καταργήσῃ.

Ἄς μὴ ἰσχυρίζεται λοιπὸν ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν ὅτι δέν προσέλαβε δόγματα.

Ἄς μὴ ἰσχυρίζεται ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι εἶναι ἐνωμέναι πᾶσαι διὰ τοῦ δόγματος. Ὁχι· διότι εἴπομεν καὶ τό τονίζομεν ὅτι ὑπὲρ τοῦ δόγματος εἶναι ἡ ΕΝΟΤΗΣ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐάν αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι χωρισθῶσιν εἰς σώματα διάφορα πρεσβεύοντα μὲν τό αὐτὸ δόγμα διῃστάμενα δέ ὥς πρὸς τοὺς τύπους καὶ τὰς παραδόσεις ἐν τῇ ἐξωτερικῇ λατρείᾳ τότε ὑπάρχει ἐνότης; Ἐάν ἡ μία ἐκκλησία τηρήσῃ τὰς νηστείας καὶ ἡ ἄλλη τὰς καταργήσῃ. Ἐάν ἡ μία τηρήσῃ τὰς ἐορτάς τῶν Ἀγίων καὶ ἡ ἄλλη τὰς διαγράψῃ. Ἐάν

ἡ μία καταργήσις ἢ τροποποίησις τὰς λειτουργίας καὶ ἡ ἄλλη τὰς κρατήσις. Ἐάν ἡ μία ἀποβάλῃ τὸ ἱερατικόν ἔνδυμα καὶ ἡ ἄλλη τὸ διαφυλάξῃ. Ἐάν ἡ μία καταργήσις ὅλα ἢ πᾶν τῶν μυστηρίων καὶ ἡ ἄλλη τὰ σεβασθῇ, ἐάν λέγομεν, τοῦτο συμβῇ, θά εἶναι ἢ μωρός ἢ κακοήθης ἢ θρησκευτικῶς ἔκφυλος ἐκεῖνος ὅστις θά ἠδύνατο νά ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐπειδὴ ἅπασαι αὐταὶ αἱ ἐκκλησίαι ἔχουσι κοινόν δόγμα συνεπάγεται ὅτι ἀποτελοῦσι μίαν Ἐκκλησίαν, ὅτι θεωροῦνται ἡνωμένοι καὶ ὅτι καμμία βλάβη δέν ἐπέρχεται ἀπὸ τὰς διαφορὰς αὐτὰς;

Θά ἦτο τοῦτο ἀποσύνθεσις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τελεία κατάλυσις τῆς πίστεως καὶ τῆς θρησκείας.

Καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ ἐπιδεικθεὶς τελευταίως ὀργασμός πρὸς τοὺς νεωτερισμούς τῆς Δύσεως καὶ πρὸς νεωτεριστικὰς γνώμας καὶ πράξεις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ θά παρέσυρε καὶ εἰς ριζικότερας μεταρρυθμίσεις, εἰς κατάργησιν δέ καὶ λήθην καὶ ἱστορίας καὶ παραδόσεων τῆς ἐκκλησίας, ἂν μὴ εὕρισκοντο γεραροὶ Πατριάρχαι καὶ Ὁρθόδοξος λαός μέ βαθεῖαν θρησκευτικὴν συνειδησιν ὅπως συγκρατήσωσι τὴν προτεσταντίζουσαν καὶ ἐλευθεριάζουσαν ἀντιπροσωπεῖαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν αὐτὴν κατωφέρειαν. Δέν ἔχομεν παρὰ νά ὑπενθυμίσωμεν πρὸς τοῦτο τὴν μετὰ φορτικότητος ἐπιμονὴν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν νά πείσῃ ὅχι μόνον τὸν Πατριάρχην Φώπιον τῆς Ἀλεξανδρείας νά μεταβάλῃ τὸ Ἐκκλησιαστικόν ἡμερολόγιον ἀλλὰ καὶ τὸν κέρβερν τῶν θείων Προσκυνημάτων ἐν Ἱερουσαλὴμ Πατριάρχην Δαμιανόν, ἐνῶ ὡς Ἀγιοταφίτης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐγνώριζε ποίαν ἀπώλειαν τῶν θείων προσκυνημάτων διὰ τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν θά ἐσήμενεν ἢ πρὸς τοὺς Καθολικοὺς ἀφομοίωσις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου, πράγμα τὸ ὅποιον ἐδέχθη νά τονίσῃ ἐπανειλημμένως ὁ γηραιός θεματοφύλαξ τῶν προσκυνημάτων μας Πατριάρχης Δαμιανός. Διὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν δέν ἐσήμενεν τίποτε ἢ πρωτοβουλία καὶ ἡ κυριαρχία ἣν ἔχει κατ'ἐξοχὴν τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἐπὶ τῶν ἁγίων ἐκείνων κειμηλίων, ἀπέναντι τοῦ ἀγαθοῦ τῆς προσεγγίσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὴν τῆς Δυτικῆς διὰ τοῦ κοινοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου ἀγαθοῦ τὸ ὅποιον, ὡς εἶδομεν, εἶχεν ἐντολὴν νά τονίσῃ εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινούπολει συνελθόν ψευδοπανορθόδοξον Συνέδριον ὁ κατ' αὐτὸ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὑπερμαχήσας ἐκεῖ τῆς μεταβολῆς τοῦ Ἑορτολογίου.

Ἡ ἐπιπολαία ἐκείνη καὶ ματαιόδοξος δῆλωσις συνδυαζομένη καὶ πρὸς τὴν ἀντορθόδοξον καὶ μωρὰν προσφώνησιν τοῦ τότε (κατὰ τὸ πανορθόδοξον Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως) Μεταξάκη πρὸς τὸν συμπαραδρεύσαντα ἐν τῷ Συνεδρίῳ Ἀγγλον Ἐπι-

σκοπον τέως Ὁξφόρδης κ. Γκόρ Μέτ, τοῦ συνοδοῦ τοῦ Ἱερέως Μπάξ, ἐνεθάρρυνε τὸν Ἀγγλον τοῦτον ἐπίσκοπον νά εἴπῃ ἀντιφωνῶν:

«Δι' ἡμᾶς τοὺς ἐν Δύσει μεγάλη πνευματικὴ εὐχαρίστησι εἶναι νά εὐρεθῶμεν εἰς θέσιν ὥστε νά συνεορτάζωμεν τὰ μεγάλας χριστιανικὰς ἐορτὰς τῆς Γεννήσεως καὶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς Πεντηκοστής....

«Τὸ δεύτερον βῆμα θά μᾶς κἀμὶ τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα τὸ ὅποιον θά μᾶς φέρῃ εἰς τὸν συνεορτασμόν τῶν ἐορτῶν».

Αὐτὸς λοιπὸν ἦτο καὶ εἶναι ὁ διακαὴς πόθος τῆς ἐκκλησίας τῆς Δύσεως. Ὁ συνεορτασμός καὶ τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησίας μετὰ τῆς Δύσεως.

Καὶ αὐτὸν τὸν πόθον ἐν οἰστρηλασίᾳ ἔτρεξαν νά ἱκανοποιήσουν δύο τῆς Ἑλλάδος Ἱεράρχαι ὁ Μεταξάκης καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀθηνῶν, ἀνατρέψαντες καὶ πατήσαντες ἐν τῇ βίᾳ τῶν δόγματα καὶ παραδόσεις καὶ κανόνες καὶ ἱστορίαν τῆς Μῆς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλ' οἱ περὶ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν δέν ἀποδίδουν σημασίαν καμμίαν εἰς τὴν ἐνότητά τῆς Ἐκκλησίας. Δέν θεωροῦν σοβαρὰν τὴν διάσπασιν τῆς ἐνότητος ταύτης, καὶ ὁμιλοῦν μόνον περὶ δόγματος. Ἄν διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου ἄνευ κοινῆς ἀποφάσεως ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν αὐταὶ διπρέθῃσαν ἐορτάζουσαι καὶ νηστεύουσαι διαφορετικὰς ἡμέρας τὰς ἐορτὰς, ἢ διάσπασις τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας δέν τοὺς ἀπασχόλησε ποτέ διότι ἀπλοῦστατα δέν κατάλαβαν τὴν ὑπερδογματικὴν σημασίαν πού κατέχῃ ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἐκ τῶν τριῶν ὅμως μεγίστων φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας Ἅγιος Ἰωάννης, ὁ Χρυσόστομος, ἰδοὺ διὰ τίνων αὐστηρῶν λόγων καταδικάζει τὰς διαιρέσεις καὶ τὰ σχίσματα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

«Ἐν τῷ τρίτῳ αὐτοῦ λόγῳ εἰς τοὺς τὰ πρῶτα Πάσχα νηστεύσαντας» ὡς καὶ ἐν τῇ ΙΛ' ὁμιλίᾳ αὐτοῦ λέγει, τὰ ἐξῆς διὰ τοὺς συνεργούντας εἰς τὰς διαιρέσεις καὶ εἰς τὰ σχίσματα καὶ πολεμοῦντας οὕτω ὁλόκληρον τὴν χορίαν τῶν ἁγίων Πατέρων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

«Τοῦτο τοίνυν πρὸς αὐτοὺς λέγομεν πρότερον ὅτι οὐδὲν χεῖρον φιλονεικίας καὶ μάχης καὶ τοῦ τὴν ἐκκλησίαν διασπᾶν καὶ τὸν χιτῶνα, ὃν οὐκ ἐτόλμησαν, οἱ λησταὶ διαρῆξαι, τοῦτον εἰς πολλὰ κατατεμεῖν μέρη οὐκ ἀρκοῦσιν αἱ λοιπαὶ αἵρέσεις ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἑαυτοὺς κατατέμωμεν οὐκ ἀκούεις τοὺς Ἀποστόλους Παύλου λέγοντος: εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. Ὁ μὲν τῆς Συνόδου ταύτης ἑαυτὸν διαρρήξας καὶ τῆς τῶν Πατέρων διδασκαλίας ὑπεξαγαγὼν καὶ τὸ ἱαρεῖον φυγῶν κἂν ὑγιαίνει δοκεῖ ταχέως εἰς ἀρρωστίαν πεσεῖται.... καὶ τί λέγω περὶ ἑμαυτοῦ.

Τριακόσιοι πατέρες ἢ καὶ πλείονες ἐκ τῶν Βιθυνῶν χώραν συνελθόντες ταῦτα ἐνομοθέτησαν καὶ πάντας ἀτιμάζεις ἐκείνους· Δυσὸν γάρ θάτερον ἢ ἄγνοιαν αὐτῶν ὥς οὐκ ἀκριβῶς εἰδῶτων καταγινώσκεις ἢ δειλίαν ὥς εἰδῶτων μὲν ὑποκρινομένων δέ καὶ προδόντων τὴν ἀλήθειαν· ὅταν γάρ μή μένης ἐφ' οἷς ἐνομοθέτησαν ἐκεῖνοι ταῦτα ἔπεται πάντως...

Σὺ δέ οὐ προτιμᾷς τοῦ χρόνου τῆς ἐκκλησίας τὴν συμφωνίαν ἀλλὰ ἵνα δόξης ἡμέρας παρατηρεῖν εἰς τὴν κοινὴν ἀπάντων ἡμῶν ἐμποροῖνεις μπεῖρα καὶ τὴν Ἁγίαν διατέμνεις Σύνοδον;

Καὶ πῶς ἂν ἄξιός εἴης συγνώμης ὑπὲρ μηδενὸς τοσαύτως ἁμαρτάνειν αἰρούμενος. Ἐκκλησίας δέ ὁλοκλήρου καὶ τοσοῦτων Πατέρων ἐκόντων κατὰ σοῦ τολμᾷς καὶ ὑπομένεις, μὴ καταλύσας τὴν ἐκθραν τὴν ἀκαιρον ταύτην τοῖς θεοῖς προσελθεῖν μυστηρίοις...

Οὐδὲν γάρ εἰρήνην ἴσον καὶ συμφωνίας. Αὕτη γάρ ἐστίν, ἡ τροφὰς ἡμῶν καὶ Μήτηρ θάλπουσα, μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας ἡμᾶς.

Εἰρήνην δέ λέγω οὐ τὴν ἀπὸ προσρήσεως ψιλῆς οὐδέ ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν τραπεζῶν, ἀλλὰ τὴν κατὰ Θεὸν εἰρήνην.

Τὴν εἰς τὴν Συμφωνίας τῆς πνευματικῆς, ἣν πολλοὶ διασπῶσι νῦν ὑπὲρ ἀκαιροῦ, φιλονικείας ἡμέτερα καθιεροῦνται... Μὴ τοῖνυν... μὴ δέ ἡμέρας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτοὺς παρατηροῦμεν ἀλλὰ πανταχοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ μετ' ἀκριβείας ἐπόμεθα τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰρήνην προτιμώντες ἀπάντων. Εἴ γάρ καὶ ἐσφάλλετο ἡ ἐκκλησία οὐ τοσοῦτον καὶ ἄρθωμα ἀπὸ τῆς τῶν χρόνων ἀκριβείας ἦν, ὅσον ἐγκλημα ἀπὸ τῆς διαιρέσεως καὶ τοῦ σχίσματος τούτου...

Ἄλλ' ἐν μόνον ζητῶ ὅπως ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμόνοια ἅπαντα ποιοῦμεν ὅπως μὴ νησιευόντων ἡμῶν καὶ τοῦ Δήμου παντός καὶ τῶν ἱερέων τὰς κοινὰς ποιουμένων ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης ἱκετηρίας συμένης μεθῶν ἐπὶ τῆς οἰκίας. Εὐνόητον πῶς διαβολικῆς τοῦτο ἐστὶν ἐνεργείας καὶ ὥς οὐκ ἐν μόνον οὐδέ δύο οὐδέ τρία ἐστὶν τὰ ἁμαρτήματα ἀλλὰ πολλῶ πλείω. Οὐδέ γάρ ἡ ἐκκλησία χρόνου ἀκρίβειαν οἶδεν, ἀλλ' ἐπειδὴ παρὰ τὴν ἀρχὴν πᾶσιν ἔδοξε τοῖς πατράσι διηρημένοις ὁμοῦ συνελθεῖν καὶ τούτων ὀρισάντων ἡμέραν τὴν συμφωνίαν πανταχοῦ τιμῶσα καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἀγαπῶσα κατεδέξατο τὸ ἐπιπαχθέν.

Μὴ τοῖνυν συναμαχῶμεν μηδέ ὑπὲρ τῶν τυχόντων φιλονικούντες ἐν τοῖς μεγάλοις ἑαυτοὺς καταβλάπτομεν. Οὐδὲν ὄντως ἐκκλησίαν δυνήσεται διαιρεῖν ὥς φιλαρχία. Οὐδὲν οὕτω παροξύνει τὸν Θεόν, ὥς τὴν ἐκκλησίαν διαιρεθῆναι... Ὁ τοῖνυν τὴν ψυχὴν προέμενος ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ πῶς τὴν ἐκκλησίαν πορθεῖς...

Διὰ τοῦτο λέγω καὶ διαμαρτύρομαι ὅτι τοῦ εἰς

αἵρεσιν ἐμπεσεῖν τὸ τὴν ἐκκλησίαν σχίσαι οὐκ ἔλαπτον ἐστὶν κακόν (εἶναι λοιπὸν ἡ διαιρέσεις τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ σχίσμα αὐτῆς ἴσον κακόν μετὰ τὴν αἵρεσιν κατὰ τὸν Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον). Ὁ δέ ἀοίδημος Φώτιος, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὥς εἶδομεν ἀνωτέρω ἀπαντῶν εἰς τὸν ἀφελῆ ἰσχυρισμὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὅτι δογματικῶς καὶ κανονικῶς δέν προσκρούει ἡ διόρθωσις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου ἀναφωνεῖ: «Πῶς δογματικῶν τε καὶ κανονικῶν σχέσεων καὶ συνθηκῶν λογισθήσεται ξένη καὶ ἀπλῶς ἀπηλλαγμένη διαφορά, ἥς ἐνεκεν ὅλοι λαοὶ σκανδαλιζόμενοι κινδυνεύουσιν ἀποξενωθῆναι τῆς ἐκκλησίας».

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου ἐπελθούσης διασπάσεως τῆς ἐνόητος τῶν Ὁρθόδοξων ἐκκλησιῶν, δέν προσκρούει ἄραγε αὕτη εἰς κανόνες καὶ εἰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας ὥς κατὰ κόρον ἐπανέλαβεν ἕως σήμερον ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Αὐτὸ θὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον, ἵνα ἴδωμεν ποίας παραδόσεις ἔχωμεν διὰ τὸ ἀμετάβλητο τῶν διατάξεων τῆς ἐκκλησίας, ποίους κανόνες καὶ ἐπιστολὰς ὑπάρχουν πρὸς ἀπαρασάλευτον τήρησιν τῶν παραδόσεων καὶ πῶς οἱ κανόνες οὗτοι καὶ αἱ διατάξεις ἀθετοῦνται διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Ἐκκλησία (ὅπως καὶ ἡ Πολιτεία ἔχει τὸ Πολίτευμά της), ἔχει τοὺς νόμους της, τὸ δίκαιόν της. Ἐχουσα ἰδρυτὴν αὐτῆς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, εἶναι θεῖον ἐπὶ τῆς γῆς καθίδρυμα. Τὸ δέ δίκαιον αὐτῆς εἶναι καὶ ἐγγραφον καὶ ἄγραφον. Τὸ ἐγγραφον δίκαιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ διάφορα Δόγματα καὶ ἐκκλησιαστικά διδάγματα, ἅτινα ἐκδοθέντα ὑπὸ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ὀνομάσθησαν Κανόνες. Τὸ δέ ἄγραφον δίκαιον ἀποτελοῦσιν οἱ παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ νόμου οὕτω καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ «τὸ ἔθος ὥς ἄγραφος νόμος ἰσχύει».

Ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς ὅμως τοῦ χαρακτῆρος τῶν πολιτειῶν, ὥς γνῶνων κοινωνιῶν καὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, διαφέρουν οἱ νόμοι τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν τῆς Πολιτείας. Διότι οἱ νόμοι τῆς Ἐκκλησίας στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ Θεοῦ θελήματος καὶ ἔχοντες πηγὴν τὸν αἰώνιον νόμον εἶναι ἀμετάβλητοι, ἐνῶ οἱ τῆς πολιτείας στηριζόμενοι ἐπὶ ἀνθρωπίνης θελήσεως εἶναι μεταβλητοί.

Οἱ κανόνες καὶ ἡ συνήθεια, ἦτοι οἱ παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας καθιερώθησαν ὥς κρατοῦντες νόμοι ὑπ' αὐτῶν τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἐν Καρθαγὲν συνελθόντες εἰς Σύνοδον Πατέρες ρητῶς ὥρισαν ὅτι «καὶ τὰ τῆς συνηθείας της τῷ χρόνῳ δοκι-

μασθείσης καί βεβαιωθείσης κρατεῖν ὀφείλει».

Καί εἰς αὐτάς δέ τās ἑτεροδόξους ἐκκλησίας τὰ διατάγματα τῶν Συνόδων καί ἡ συνήθεια ἀποτελοῦν θεσμόν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἦδη ἐπὶ ὁλοκλήρους αἰῶνας ἡ ἐκκλησία ζῇ κινῆται, λειτουργεῖ καί δρᾷ ὑπὸ τὸ Ἰουλιανόν ἡμερολόγιον ὑπὸ τὸ ὅποιον ἔχει ἀπὸ αἰώνων τάξει τὸ ἑορτολόγιο αὐτῆς. Τὸ ἀμετάβλητον δέ καί ἀναλλοίωτον τοῦ ἡμερολογίου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ εἶναι διατεταγμένον ὅχι μόνον ὑπὸ τῶν παραδόσεων τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ καί ὑπὸ ρητῶν διατάξεων Οἰκουμενικῶν Συνόδων αὐτῆς, τās ὁποίας διατάξεις δέν δύναται νά μεταβάλλῃ οἰκειοθελῶς καί μονομερῶς μία Ἐκκλησία.

Δύνατες τις νά ἀρνηθῇ ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου δέν ἀναιρέπει τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀνέκαθεν διατεταγμένην τάξιν; Δύναται νά ἀρνηθῇ ὅτι ἡ μεταβολὴ ἡ μονομερής, ἡ γενομένη ὑπὸ μιᾶς ἐκκλησίας δέν προσβάλλει ρητὰς διατάξεις Οἰκουμενικῶν Συνόδων;

Θά καταστήσωμεν καί τοῦτο ἀναμφίβολον καί ἀναμφισβήτητον διὰ ρητῶν κειμένων ὠρισμένων διατάξεων ὡς κατεστήσαμεν ἀνεπίδεκτον πάσης ἀμφισβήτησεως, ὡς καί ἀμφιβολίας ὅτι διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου προσβάλλεται αὐτὴ ἡ ὑπόστασις τῆς ἐκκλησίας, ἡ ἐνότης τῆς ὅλης Ὁρθοδόξιας, ἡ διὰ ρητῶν κανόνων καί ἄλλων διατάξεων κατωχυρωμένη, ἥτις ἐνότης ἀποτελεῖ τὸ ἐπιτακτικώτερον καί ἀξιωματικώτερον δόγμα τῆς ἐκκλησίας.

Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς σοφῆς ἐπινοίας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐπινοίας στενοτάτης ἀντιλήψεως καί σοφιστικῆς, οὐδόλως δέ ἐκκλησιαστικῆς ἐνόμιζε καί διεκήρυξεν ὅτι μὴ θίγουσαν τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα καί ἐφαρμόζουσα ὡς πρὸς τοῦτο τὸ παλαιόν ἡμερολόγιον, δύναται ἀβλαβῶς καί εὐχερῶς νά μεταβάλλῃ ὅλο τὸ ἑορτολόγιον τῶν ἀκινήτων ἑορτῶν, νά εὐρίσκεται δέ συγχρόνως καί ἐντὸς τῶν διατεταγμένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Καί φαίνεται ἀπορῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πῶς οἱ ἀρχηγοὶ τόσων ἄλλων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν ὑπῆρξαν τόσον στενοκέφαλοι καί τόσον ὀπισθοδρομικοί, ὥστε νά μὴ δεχθῶσι καί αὐτοὶ ἀσυνζητεῖ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου ἀφοῦ θα διαφυλάττειτο τὸ Πασχάλιον! Συγκύζων τὸ Πάσχα μέ τὸν ὅλον Πασχάλιον κύκλον ἐνόμιζεν ἢ μᾶλλον ἠθέλησεν νά νομίζῃ, ἵνα παραπλανήσῃ τοὺς ἀφελεστεροὺς ὅτι διατηρῶν ἀμετάβλητον τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα μεταβάλλων ὅμως κατὰ 13 ἡμέρας τās ἀκινήτους ἑορτάς διεφύλαπε τοὺς ὅρους καί τοὺς κανόνες τῶν Συνόδων.

Ἀνεπύξαμεν ὅμως ἤδη ὅτι τὸ Πασχάλιον τῆς ἐκκλησίας ὁλοκλήρον εἶναι προσαρμοσμένον ἀναποσπᾶστος ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου ὡς εἶναι προ-

σρμοσμένον ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἑορτολόγιον ὅλου τοῦ ἔτους αἱ νηστεαί, τὸ Κυριακοδρόμιον τῶν Εὐαγγελίων καί ἐν γένει ἡ ὅλη διάταξις τοῦ τυπικοῦ ἡ ρυθμίζουσα τὴν ὅλην Ὁρθόδοξον ἐκκλησίαν. Καί ὑπομνησκομεν τὴν ἀταξίαν τῆς ἐνεκα τῆς μεταβολῆς τοῦ ἡμερολογίου καταργήσεως σχεδόν ἀπάσης τῆς νηστείας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τῆς ἐξοστρακίσεως ὁλοκλήρων Κυριακῶν λειτουργικῶν κ.λ.π.

Ἐν μόνον παράδειγμα ἐκ τῶν πολλῶν θά προσθέσωμεν ἐνταῦθα τὸ ὅποιον ἀποδεικνύει ὅτι διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου, τῆς μὴ μεταβολῆς δέ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἡ προκύπτουσα ἀταξία εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διάταξιν φθάνει πολ- λάκις εἰς κωμικοποίησιν ἀνίερων τῆς θρησκευτικῆς πίστεως.

Καθ' ὃ ἔτος τὸ Πάσχα συμπίπτει τὴν 19 Ἀπριλίου ὡς συνέβη κατὰ τὸ ἔτος 1926, ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (23 Ἀπριλίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον) συμπίπτει τὴν Παρασκευὴν τοῦ Λαζάρου.

Κατὰ τὰ διαταγμένα ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (ἥτις πάντοτε κατὰ τὸ παλαιόν ἡμερολόγιον συμπίπτει μετὰ τὸ Πάσχα) σπανιώτατα δέ καί κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα) τὰ ψαλλόμενα τροπάρια συνδέονται μέ τὴν προηγηθεῖσαν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα. Ἔτσι λ.χ. ψάλλεται τὸ ἐξῆς τροπάριον;

Ἐαρ ἡμῖν ἐξέλαμψεν ἡ λαμπρά τοῦ Δεσπότη καὶ θεῖα ἐξανάστασις... Ταῦτα δέ συνεκλάμπει τοῦ πανενδόξου μάρτυρος Ἁγίου Γεωργίου ἡ μνήμη ἡ φωταυγής».

Ἐπίσης τὴν αὐτὴν ἡμέραν ψάλλεται τὸ ἀκόλουθον τροπάριον: «Δεῦτε τὴν πανέορτον φαιδρὰν ἐνδοξον ἀνάστασιν πάντες πανηγυρίσαντες, πάλιν ἑορτάσωμεν φαιδρὰν πανήγυριν τοῦ Γεωργίου τοῦ Μάρτυρος...».

Ἐπίσης δέ ὀρίζονται ἐν τῇ λειτουργίᾳ διάφορα ἀλλὰ ἀναστάσιμα τροπάρια.

Ἄς φαντασθῇ τώρα τίς τὸ γελοῖον τοῦ πράγματος, νά ψάλλωνται τὰ ἄνω τροπάρια καί πλεῖστα ὅμοια πολὺ πρὸ τῆς Ἀναστάσεως, διότι θά ψάλλωνται τὴν Παρασκευὴν τοῦ Λαζάρου! Διὰ νά μὴ συνβῇ τοῦτο ἢ θά διαταχθῇ νά ἀπαλειφθοῦν ὅλα αὐτά καί νά ἀντικατασταθοῦν τίς οἶδε διὰ ποίων προχείρων τροπαρίων ἢ θά μετατεθῇ ἡ ἑορτὴ εἰς τὴν ἄλλην ἡμέραν μετὰ τὸ Πάσχα.

Καί τὰ δύο ὅμως αὐτά θά εἶναι αὐθαίρετα καί ἀντικανονικά. Διότι οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νά κατασκευάζῃ νέαν λειτουργικὴν τάξιν μὴ διατασσομένην εἰς τὸ τυπικόν τῆς ἐκκλησίας.

Εἶναι λοιπὸν τοῦτο ἢ δέν εἶναι ἀναιροπὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος;

Εἶναι ἢ δέν εἶναι ἀνταρσία καί κρήνισμα τοῦ πολιτεύματος τῆς ἐκκλησίας; Πῶς εἶναι ἐπομένως δυνατόν νά ὑποστηρίζηται ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ ἡμερολογίου

ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τὸ ὅτι δὲν μετακινεῖ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἄρα δὲν θίγει τὸν πασχάλιον κανόνα καὶ δὲν προσκρούει εἰς καμμίαν παράδοσιν; Τοῦτο εἶναι ψεῦδος. Διότι καὶ εἰς τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας προσκρούει καὶ τὸ ὅλον καθεστὼς αὐτῆς ἀνατρέπει.

Ἀλλ' ἄς εἰδωμεν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ ἡμερολόγιον τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποῖου ὠρίσθησαν αἱ ἑορταὶ καὶ ἡ κατ' αὐτάς τάξις δὲν εἶναι Παράδοσις; Δὲν εἶναι παράδοσις τὸ νὰ μὴ ἑορτάζωμεν τὰς ἑορτάς ὁμοῦ μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ σχισματικῶν;

Δὲν εἶναι παράδοσις ἡ νηστεία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἡ καταργουμένη διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἡμερολογίου; Δὲν εἶναι παράδοσις ἡ ἀνάγνωσις ὠρισμένων εὐαγγελίων κατὰ ὠρισμένας Κυριακάς; Δὲν εἶναι παράδοσις καὶ κανὼν καὶ ὅρος νὰ ἑορτάζουν ταυτοχρόνως ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἑορτήν;

Δὲν εἶναι παράδοσις νὰ μὴ τελεῖται δις τοῦ ἔτους μία καὶ ἡ αὐτὴ ἑορτή, ὡς λ.χ. ἡ Γέννησις καὶ ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ, ὡς τελεῖται ἥδη δις, μίαν μὲν φορὰν ὑπὸ μιᾶς Ἐκκλησίας, ἄλλην δὲ φορὰν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὑπὸ ἄλλης Ἐκκλησίας;

Τὸ ζήτημα τῆς μεταβολῆς τοῦ ἡμερολογίου δὲν ἦλθε πρώτη φορὰν σήμερον πρὸς συζήτησιν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 45 π.χ. ὅτε ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸν ἐξ Ἀλεξανδρείας Ἀστρονόμον Σωσιγένην, εἰς διαφόρους Συνόδους ἐγένετο λόγος καὶ σκέψις περὶ τῆς μεταβολῆς του, ἕως ὅτου ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ ΙΓ', τὴν 24 Φεβρουαρίου 1582 κατήργησεν αὐτοβούλως τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον καὶ εἰσήγαγε τὸ Γρηγοριανόν, ὅπερ βαθμηδὸν ἐφηρμόθη εἰς τὴν Δύσιν.

Ἡ Ὁρθόδοξος ὁμῶς Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀπέριψε τὴν μεταρρύθμισιν ταύτην διὰ δύο λόγους: α) διότι αὕτη δὲν ἦτο τελεία καὶ ἀκριβὴς ἐν πᾶσι καὶ β) διότι διέβλεπε καὶ κατενόει τὸ ἰδιοτελές καὶ ὀπισθόβουλον τῶν ἐπανελλημμένων προτάσεων τοῦ Πάπα Γρηγορίου πρὸς ἀποδοχὴν καὶ ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησίας τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου ὡς σπουδαῖον μέσον πρὸς παραπλάνησιν καὶ σαγήνευσιν τῶν Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς, ἀπέδιδε τὴν σημασίαν τῆς ἀναγνωρίσεως ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν.

Οἱ λόγοι αὗτοί δι' οὓς ἀπὸ αἰῶνων ἀπέρριψεν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἰσχύοντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, καὶ οἵτινες δὲν ἔπαυσαν ὑφιστάμενοι μέχρι σήμερον, ἀποτελοῦσιν ἀκριβῶς διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν Παράδοσιν.

Καὶ ὡς Παράδοσιν αὕτη ἐτήρησε μέχρι σήμερον

τὸ ἡμερολογιακὸν καθεστὼς τῆς ἐκκλησίας. Ἰδοὺ δὲ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ποσάκις ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀπέκρουσε, τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου καὶ εἰς ποίους λόγους ἐστήριξε τὴν ἀπόκρουσίν της ταύτην δημιουργήσασα παράδοσιν ὁλοκληρῶν αἰώνων, ἥτις κατέστη διὰ τὴν ἐκκλησίαν δίκαιον ἐκκλησιαστικόν μὴ δυνάμενον ἤδη μετὰ 2.000 ἔτη νὰ καταλυθῇ καὶ δὴ μονομερῶς ὡς κατελύθη μετὰ τοσαύτης ἐπιπολαιότητος καὶ τόσης θρησκευτικῆς ἀσυναισθησίας.

1) Ἀπὸ τοῦ 14ου αἰῶνος ἀπαντῶμεν ρητὰς ἀρνήσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ πᾶσαν μεταβολήν, Ἀνδρόνικος ὁ πρεσβύτερος «σεσιγημένον ἀφῆκε τὸ πρᾶγμα ἵνα μὴ μερισμὸν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπάγῃ».

Ὁ δὲ Μαθαῖος Βλασταρᾶς ἐφοβεῖτο μήπως διὰ τῆς διορθώσεως «πρόξενοι γενήσεται στάσεως οὐ μετρίας τῆς ἐκκλησίας».

2) Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1583 ὁ μεταβαλὼν τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον Πάπας Γρηγόριος ἀπέστειλε πρὸς τὸν τότε Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίαν τὸν Β' ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Ἐπάρχου Κερκυραίου καὶ Ἰωάννου Βοναφέως Ζακυνθίου. Αὕτη ἔφερε πρὸς τὸν Πατριάρχην ἐπιστολήν καὶ δῶρα πλούσια ἀποτελούμενα ἐξ ἐνότου ἐστραυρωμένου χρυσοῦ καὶ εἰρήνης (εἶδος παπικοῦ φυλακτηρίου), λιθοκολλήτου.

Ἀλλ' οἱ πρέσβεις οὗτοι τοῦ Πάπα, ἀποτυχόντες τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι.

Μετὰ τοὺς Πρέσβεις τούτους ἀπεστάλη πρὸς τὸν Πατριάρχην ὁ ἐπιφανὴς Μουρεζίνης πρὸς τὸν αὐτὸς σκοπὸν ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος Ἑνετίας Νικολάου Δαπόντε. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ἀπέτυχεν. Ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας Β', ἔγραψε τότε πρὸς τὸν πρίγκιπα Δαπόντε ἐπιστολήν ἐπιγραφομένην «περὶ τῆς τοῦ νέου καλενδαρίου ὑποθέσεως». Ἡ ἐπιστολή αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ελέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Γαληνότητε Πρίγκιψ τῶν κλεινῶν Βενετειῶν, κύριε Νικόλαε υἱὲ ἀγαπητέ.

Ὁ ἐνταῦθα περιφανέστατος Βαβυλῶν, κύριος Τζουάν Φραντζέσκος Μουρεζίνης ἐμφανισθεὶς ἡμῖν σωματικῶς, ἠξίωσεν ἡμᾶς ὡς ἀπὸ τῆς σῆς γαληνότητος καὶ πάσης τῆς μεγαλοπρεποῦς ἀριστοκρατίας ὑμῶν, ἵνα πρόβλεψιν πνα οἰκονομήσωμεν, δι' ἧς τῆς νέας διορθώσεως γεγонуῖας τοῦ ἔτους, δυνηθῇ ἡ Ἐκκλησία τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ρώμης συνεορτάζειν ἔνεκα τῆς ἐπομένης εἰρήνης τῶν ἀπανταχοῦ χριστιανῶν.

Ἐπεὶ δὲ ἤκουσε παρ' ἡμῶν, ὅτι ἀδύνατον ἡμῖν γενέσθαι, ἐν μέρει τὰ κωλύοντα διηγησομένων, ὡς φιλόχριστον ὄντα καὶ φιλέλληνα, καὶ ὡς τὴν ἀρχήν

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΠΙΣΗΜΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΕΚΔΟΤΗΣ:

**Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟ-
ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΧΑΡΝΩΝ ΚΑΙ
ΙΩΝΙΑΣ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ**

**ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32
Τ.Κ. 106 82 - ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ.: 3828280 -3847365
FAX: 3847365**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

**Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟ-
ΠΟΛΙΤΗΣ ΕΥΡΙΠΟΥ ΚΑΙ
ΕΥΒΟΙΑΣ κ. ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ**

**ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΥΠΟ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Εσωτερικού:

Ετησία, δραχμαί 1000

Εξωτερικού:

Ετησία, δολλάρια

Αμερικής 50

Τιμή φύλλου δρχ. 100

**ΠΑΡΑΓΩΓΗ: Σπύρος Ξύλος
Κλεισθένους 15 Τηλ.: 32.47.020**

ὕμῶν φιλοῦσαν τοὺς Γραικοὺς τῶν ἄλλων πλέον χριστιανικῶν ἀρχῶν, γράψαι πρὸς σέ ἐκρίναμεν διὰ τὴν θεῖαν εἰρήνην· οὐ γάρ ἀγνοοῦμεν ὅσα σκάνδαλα ἔχουσι γενέσθαι διὰ τὰ νέα ταῦτα.

Ἄξιον τοίνυν κρίνομεν οἰκονομίαν πινά γενέσθαι, ἢν ἐγὼ μὲν πᾶσι διὰ γραμμάτων ὀρίσω, καὶ μᾶλλον εἰς Κρής τὴν καὶ τὰς λοιπὰς νήσους, ἡ δέ γαληνότης σου ἐπινεύσει καὶ προστάξει καὶ ὥσπερ οἱ κατὰ καιροὺς τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης Μακαριώτατοι εἰρήνης ἔνεκα ἔγραψαν καὶ ὥρισαν, ἵνα οἱ μὲν αὐτοῖς ὑπῆκοοι τὰ ἔθνη αὐτῶν κρατῶσιν, οἱ δέ τῆς Ἀνατολικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας τὰ ἑαυτῶν, καὶ οὔτε Λατίνοι Γραικοὺς ἐνοχλῶσιν, οὔτε Γραικοὶ Λατίνους, ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ τὸν ἕνα Χριστὸν δοξάζωσιν καὶ νῦν ἔσται· ἡ μὲν Ἐκκλησία ἡμῶν διακρατεῖ τὰ παραδοθέντα αὐτῆς ἡ δέ Δυτικὴ ὡς θέλει καὶ βούλεται.

Ἄλλως γάρ ποιῆσαι οὐ ἔχομεν ὅλως ὡς παντός Πατριάρχου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν κανόσι καὶ νόμοις ὀφείλοντος ὑποκεῖσθαι καὶ παραδόσεσιν Ἐκκλησιαστικαῖς καὶ οὕτω διὰ κρατοῦντος καὶ τοὺς ἐνταῦθα κυβερνῶντος μένει τὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων πεφυλαγμένα».

Καὶ ἀφοῦ ἐκθέτει ἐν τῇ ἐπιστολῇ παρακαπὼν τὰ τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, περὶ τοῦ ὁποίου λέγει «παράτε τοῦ θεοῦ Κλήμεντος καὶ παρά τῆς ἐν Νικαῖα Συνόδου καλῶς ἐθεωρήθη (τὸ Πάσχα) κανόνιον τε ἄριστον συνετέθη αὐταῖς αἰώνιον ἀστρονόμων ἐκάστοτε μὴ δεόμενον» ἐπιλέγει:

(Τῶν αἰπῶν λοιπὸν τούτων, καὶ ἄλλων εὐλόγων πολλῶν (ἑνδεκα) καὶ τὸ περὶ τοῦ Πάσχα ἀκαταζήτητον διατηροῦμεν καὶ ὄριον αἰώνιον ἔχομεν ἄχρι τῆς ἐνδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐλευσεως φυλαττόμενον.

Οὐ γάρ ὑπέρτεροι κανόνων ἡμεῖς δι' ὃ πολλοὶ τῆς εὐθείας ἐξετράπησαν, ὑπῆκοοι δέ καὶ ἐκπληρωταί, ὡς δυνατόν, πρὸς οἰκοδομὴν τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Κύριος χρώμενοι, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς καθ' ἡμᾶς, ἥτις ἔχει λόγους ἁγίων πολλοὺς μαρτύρια, κανόνας, καὶ ἄλλα καθ' εἰρμόν ἀναγινωσκόμενα τὸν ἐνιαυτὸν ὅλον· καὶ εἴη τῆς παγχύσου ἀλύσεως ταῦτη ἀποτεμοῦμεν, εἰς τὴν τοῦ ὅλου καθάρσιν τὴν ζημίαν ἐπάξομεν ἀναφελῶς...

.... Εἴ οὖν συνέβη τοῦτο ποτέ σκηψιν πινὰ τὰ νέα εἶχον ὥρολογία.

Ἐπεὶ δέ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ μέχρι τοῦ νῦν παλαιὰ τε καὶ νέα Ρώμη καλῶς τὸν ἕνα Χριστὸν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ συνεώρταζον, ὡς ἅπαξ αὐτοῦ παθόντος, τίνος ἔνεκα ἡ σύγχυσις αὕτη καὶ τὸ παγκόσμιον σκάνδαλον τῶν ἀκοουμένων δέκα

ἡμερῶν... Τὴν αὐθεντίαν ἐκέτωσαν οἱ τῶν θείων Πατέρων κανόνες καὶ οἱ νόμοι τῶν εὐσεβῶν Βασιλέων καὶ οὐχὶ οἱ ἀστρονόμοι, ὧν τὰ τοιαῦτα συμβούλια ἀσθενῇ τινά, ὡς δοκεῖ, εὐρόντες λαβὴν, αἰνιπομένην τοῖς θείοις πατράσι, καὶ φυλαχθεῖσαν ἀναμάρτητον, ἕως τῆς σήμερον. Εἴ γάρ καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ τῶν φωστήρων κίνησις περὶ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἀνωμαλίαν τινά ποιεῖ, τῇ εὐσεβείᾳ γέ μὴν οὐδ' ὁπωσποῦν τοῦτο λυμαίνεται.

Ὅθεν οὐδὲ μετατρέπειν δεῖ τῶν Ἁγίων Πατέρων κανόνα καὶ καινοτομεῖν καὶ εἰς αἰτίας στάσεως τὰς Χριστοῦ Ἐκκλησίας κινεῖν. Εἵπερ ἀληθεία καὶ θείῳ Πνεύματι περὶ ἀναγκαίων καλῶς ἐσκόπουν, πολλὰ εἰσὶ τὰ ψυχωφελῆ καὶ οὐχὶ τὰ πάνγια τῶν ὀρολογίων τούτων, οὐδὲν ὄντων.

Ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος Γ' τῷ Γαλινωτάτῳ Ντόξε τῶν κλεινῶν Βενετειῶν τῷ κατὰ πνεῦμα υἱῷ ἀγαπητῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος.

Εἶναι χαρακτηριστικόν τὸ αὐστηρὸν ὕψος τοῦ τότε Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου, τοῦ ἐπονομαζομένου Τρανοῦ εἰς τὴν ἄνω ἐπιστολὴν καὶ ἡ στερρά αὐτοῦ ἀπόφασις νά «διακρατῇ τὰ παραδοθέντα ὡς ὀφειλούς της τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας νά ὑπέικη εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις».

Ἐκεῖνο δέ τὸ ὁποῖον μαρτυρεῖ ὅτι δέν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ Πατριάρχης οὗτος μόνον τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα ἀλλ' ἐν γένει τὸ ἡμερολόγιον -ὡς τὸ ὀνομάζει καλενδάριον- εἶναι ἡ ὠραιότητι περικοπή τοῦ ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἔχει λόγους ἁγίων πολλούς, μαρτύρια, κανόνας καὶ ἄλλα κατ' εἰρμόν ἀναγινωσκόμενα τὸν ἐνιαυτὸν ὅλον.

Ἐκφραστικώτατα δέ παρομοιάζει πάντα ταῦτα μέ πάγχρυσον ἄλυσσον ἀπὸ τὴν ὁποίαν, λέγει δέν δυνάμεθα νά ἀποκόψωμεν μέρος τί, διότι τότε θά ἐπιφέρωμεν τὴν καθαίρεσιν τοῦ ὅλου.

Ἰδοὺ τὸ ὅλον ζήτημα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου λυόμενον διὰ τῆς περικοπῆς ταύτης. Ἐκεῖνο δηλαδὴ τὸ ὁποῖον ἐν ἀρχῇ τῆς μελέτης ταύτης ἐτονήσαμεν: ὅτι δέν ἀρκεῖ ὅτι ἀφέθη ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα ἀμετακίνητος, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐκ τοῦ Πάσχα ἐξαρτώμεναι ἐορταί, διότι ἡ μεταβολὴ τοῦ ἡμερολογίου ἐπιφέρει γενικὴν ἀνατροπὴν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν καθεστῶς καὶ παραβιάζει τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας ἔσω καὶ ἂν δέν μετεβληθῇ ἡ θέσις τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα.

Δέν εἶναι ὅμως μόνη ἡ ἀνωτέρω ἐπιστολὴ τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΔΕΚΤΗ

Σέ ὅλους εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐγκράτεια στὸ φαγητὸ πὶο πολὺ ὅμως σ' αὐτοὺς πού θέλουν νά ἐκπληρῶνουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Γιατί ὁποῖος τρώει ὑπερβολικά, μοιάζει μέ παραφορτωμένο καράβι, πού εὐκόλα σκεπάζεται ἀπὸ τὰ κύματα. Τὸ σῶμα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ διατροφή καὶ ὄχι ἀπὸ ἀπόλαυση, ἀπὸ λιτότητα καὶ ὄχι ἀπὸ ἀφθονία. Ἡ λιτότητα στὴ διατροφή καὶ τὴν ψυχὴ ὠφελεῖ καὶ τὸ σῶμα, γιατί χαρίζει στὸ νοῦ ὀξύτητα καὶ καθαρότητα ἐνῶ στὸ σῶμα ὑγεία καὶ δύναμη. Ἡ ἀφθονία καὶ ἡ ἀπόλαυση, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, εἶναι πολὺ βλαβερές, γιατί καὶ τὸ νοῦ ἀποχαυνώνουν καὶ σκοτίζουν καὶ μολύνουν, ἀλλὰ καὶ στὸ σῶμα προξενοῦν τόσο ἐρεθισμούς καὶ αἰσchrές ἐπιθυμίες ὅσο καὶ ἀρρώστειες συνεχεῖς καὶ σοβαρές. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἀσκητές, πού ζοῦν πάντα μέ σύντροφο τὴν λιτότητα, εἶναι πὶο συνετοί, πὶο ἀγνοὶ καὶ πὶο ὑγιεῖς ἀπὸ ἐκείνους πού ζοῦν μέ καλοπέραση.

Ἄς ἀποφύγουμε λοιπὸν ἀδελφοί, τὸ χορτασμό, γιὰ νά μὴν ἀνάψουμε σέ βάρος μας περισσότερο τὴν ἔμφυτη φλόγα τῆς σάρκας. Γιατί ὅπως ἀκριβῶς ἐκεῖνος πού ρίχνει πολλὰ ξύλα στὴ φωτιά, φουντώνει περισσότερο τὴν φλόγα, ἔτσι κι ἐκεῖνος πού παρέχει στὸ σῶμα του πολλὴ τροφή, ξεσηκώνει καὶ φουντώνει τὴ σαρκικὴ ἐπιθυμία. Ὅμοια καὶ ἡ πολυτέλεια τῶν φαγητῶν εὐφραίνει γιὰ λίγο τὸ λάρυγγα, τρέφει ὅμως καὶ τὸ ἀκοίμητο σκουλήκι τῆς ἀκολασίας.

Ὅπως ἀκριβῶς ὁ καπνὸς διώχνει τὶς μέλισσες, ἔτσι καὶ ὁ γαστρίμαργος τὴν χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ὁ ἀπόστολος λέει: «Σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύναται» (Α' Κορ. 15:50). Σὰρκα καὶ αἷμα ὀνομάζει τὰ σαρκικὰ πάθη, μέ τὰ ὁποῖα ὁ νοῦς σιγά - σιγά γλιστράει στὸ σαρκικὸ φρόνημα. Καὶ ἡ σὰρκα αὐτὴ εἶναι τροφή τῶν δαιμόνων, σύμφωνα μέ τὸν προφητικὸν λόγο: «... ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ' ἐμέ κακοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου» (Ψαλμ. 26:2).

Ὅποιος λοιπὸν καταπονεῖ τὴν σὰρκα μέ τὴν ἐγκράτεια, καταδικάζει τοὺς δαίμονες σέ λιμοκτονία καὶ τοὺς κάνει πὶο ἀδύνατους στὸν πόλεμο ἐναντίον του. Ἐνας τέτοιος ἄνθρωπος ἔχει καὶ τὸ νοῦ του συνεχῶς πὶο ψηλὰ ἀπὸ τὰ ἐπίγεια, ἀνεβασμένο στὰ ἐπουράνια, καὶ φαντάζεται, μέ τὴν χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰ κάλλη τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐξωτερικὰ μὲν εἶναι ἀγέλαστος καὶ σκυθρωπός, ἐσωτερικὰ ὅμως εἶναι ὀλόκληρος φαιδρός καὶ χαρούμενος. Μοιάζει δηλαδὴ ὁ νηστευτὴς μέ τὸ λουλούδι τῆς φοινικιάς, πού εἶναι ἀπ' ἔξω σκοτεινόχρωμο κι ἀπὸ μέσα ἄσπρο σάν τὸ χιόνι καὶ γεμάτο (σπόρους, πού θά δώσουν) καρπούς.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ ΚΥΡΟΣ ΚΑΛΛΙΟΠΙΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τήν Δευτέραν 20ην Ιανουαρίου (Π.Η.) 1998 έκοιμήθη εν Κυρίῳ ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Πενταπόλεως κυρός Καλλιόπιος Γιαννακόπουλος. Ἡ κηδεία αὐτοῦ ὤρίσθη τήν ἐπομένην ἡμέραν. Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐτελέσθη εἰς τήν Ἱεράν Μονήν Ταξιαρχῶν Ἀθικίων Κορινθίας.

Παρέστησαν κατ'αὐτήν ἅπασα σχεδόν ἡ Ἱερά Σύνοδος.

Τό ἱερατεῖον καί ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἐκκλησιαστικῶν Κοινοτήτων τῆς Μητροπόλεως του καθὼς καί πλῆθος κόσμου καί ἱερατείου ἐξ ὅλης σχεδόν τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπειδὴ ὁ μακαριστός εἶχεν ὑπηρετήσει ἐξυπηρετώντας πνευματικῶς σχεδόν τὰς περισσέτερας ἐνορίας τῆς Ἑλλάδος καί ὅπως ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καί τοὺς ἐνορίτας του ἦτο μεγίστη, ἀναλώνοντας ὅλην του τὴν ζωὴν εἰς αὐτάς, οὕτω καί ἡ ἀγάπη τῶν πιστῶν πρὸς αὐτὸν ἐξεδηλώθη ἐμφανῶς.

Πολὺς πενθηφόρος λαὸς ἐπλήρωσε τὸ καθολικὸν τῆς μονῆς, ἐπιποθῶν νὰ ἀσπασθῇ τὴν σεπτὴν σορὸν τοῦ ἐπισκόπου καί ἀπεκδεχόμενος μετὰ δακρύων τὴν εὐλογίαν του. Τὸν ἐπικήδειον λόγον ἐξεφώνησε ἡ αὐτοῦ μακαριότης ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν Γ.Ο.Χ. κ.κ. Χρυσοστόμος, ἱστορεῖσας τὴν προσωπικότητα, τὸ ἔργον καί τὰς ἀρετὰς τοῦ σεποῦ νεκροῦ.

Βαθυτάτη εἶναι ἡ ὁδὺνη, ἥτις συνέχει τὰς καρδίας ἡμῶν ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ σεβαστοῦ ἐπισκόπου Καλλιοπίου. Διήνυσσε βίον μεστόν ἀγαθῶν ἔργων. Ἡ χριστιανικὴ δρᾶσις καί οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς διασώσεως τῆς γνησίας ὀρθοδόξου πίστεως, ἐγένετο αἰτία καταδιώξεων καί φυλακίσεών του.

Ὁ ἐκλιπὼν παρέσχε πάσας τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις πρὸς ἐξύψωσιν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας. Ἐξάπλωσις τοῦ θείου κηρύγματος ὁργάνωσις φιλανθρωπικοῦ ἔργου, ἔκδοσις δεκάδων ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν καί βιβλίων εἶναι προσφοραὶ τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ἰδιαίτερος δὲ τὸ μέγαλον του ἐκδοτικὸν ἔργον, ὑπῆρξε τὸ δωδεκάτομον «τῶν Πατριῶν». Ταῦτα ἀπετέλεσαν ἓνα τεράστιον καί ἀνεπανάληπτον ἔργον γιὰ καθ' ἓνα πού ἐπιθυμεῖ νὰ πληροφορηθῇ λεπτομερῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σχίσματος τοῦ νέου ἡμερολογίου τοῦ 1924. Ἐπίσης σημαντικώτατη ὑπῆρξε καί ἡ προσφορά του εἰς τὸν ἀντιαιρετικὸν ἀγῶνα πού ἐκτός τῶν φλογερῶν κηρυγμάτων του, ἐξέδωσε καί σειρὰν ἀπὸ τεύχη, γιὰ τὴν προδοσίαν πού ἐσκοπιοθετήθη μετὰ τοῦ νέου ἡμερολογίου καί τῶν Μονοφυσιτῶν.

Συνέβαλε οὕτω εἰς τὴν ἀφύπνισιν τῶν χριστιανῶν σχεδόν ὅλης τῆς Ἑλλάδος μέ ἀποτελέσμα ν' ἀνασταλοῦν αἱ περαιτέρω προσπάθειαι διὰ τὴν μεγάλην προδοσίαν. Διὰ τὴν ὅλην του συγγραφικὴν προσφορὰν θὰ ἀσχοληθῇ τὸ περιοδικὸν μας ἐκτενέστερα σὲ ἄλλα τεύχη.

Ἡ ἀποχώρησις του ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀφήνει κενὸν δυσαναπλήρωτον. Εὐχῆς ἔργον εἶναι νὰ εὕρῃ συνεχιστὰς τὸ μέγαλον πνευματικὸν του ἔργον. Τό σκὴνῳμά του ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς ὡς ἂνω Ἱερᾶς Μονῆς, ἐν μέσῳ τοῦ πλῆθους πιστῶν καί ἀφθόνων δακρύων, ἀπὸ τὴν κατανυκτικὴν ἐπωδὸν: «μακαρία ἡ ὁδὸς ἣ πορεύει σήμερον, ὅτι ἠτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως».

Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.

